

Skautreyrni 'Glaesir' og fjallarífs 'Skessa' í tilraunareitnum á Blönduósi

Bakgrunnur

Runnagróður er mikilvægur þáttur í uppbyggingu skjólbelta til að halda þeim þéttum niður að jörfu þar sem hávaxnari trjátegundir verða flestar gisnar að neðan með aldrinum.

Runnar sem mynda eiga varanlegt neðsta lag í blönduðum skjólbeltum þurfa að vera skuggbolnir, úthaldsgóðir og hafa endurnýjunarhæfni.

Standi runnar mjög áveðurs og jafnvel í þurrum jarðvegi reynir meira á vind-, þurrk- og saltþol þeirra og rótarfestu rótarfestu.

Frumherjategundir eru hinsvegar almennt ljóselskar og koðna gjarnan niður við samkeppni og skuggavarp hávaxnari tegunda. Því getur það verið kostur fyrir slíkar runnategundir að skriða lítilla til hliðar og þannig endurnýja sig.

Æskilegir eignleikar allra trjáa og runna í skjólbeltum eru þol gangvart; klippingu í hliðum, niðurklippingar, jarðvegsþurrki eða blautum jarðvegi, sjúkdómum og skaðvöldum og að þær hafi vaxtarhraða eða langlífi og endurnýjunarhæfileika.

Grælni og fjallarós í tilraunareitnum í Sandgerði

Markmið

Verkefnið Yndisgróður hóf göngu sína sumarið 2007 og hefur að markmiði sínu að safna harðgerðum og nytsömum tegundum og yrkjum garð- og landslagsplantna og upplýsingum um ræktunarreynslu þeirra og uppruna.

Settir hafa verið upp tilraunareitir á Reykjum, Blönduósi, í Sandgerði, Laugardal, Fossvogi og á Hvanneyri á árunum 2008-2011.

Niðurstöður

Í safni Yndisgröðurs eru yfir 500 yrki af um 175 tegundum garð- og landslagsplantna.

Alls 76 yrki af 43 tegundum fullnægja kröfum til skjólbeltaplannta að einhverju leiti.

Í tilraunareitum í Sandgerði, á Blönduósi, á Reykjum og í tilraunaskjólbelti á Hvanneyri eru um 31 yrki af 24 tegundum sem í þessum fjórum tilraunum hafa sýnt það góða lifun og þrif að ástæða er til að setja í frekari tilraunir fyrir skjólbeltaplöntur.

Tegundir og yrki

Tegund	Yrki	Blönduós	Sandgerði	Hvanneyri	Reykji
Skuggbolnar til hálskuggbolnar tegundir					
<i>Lonicera alpigena</i>	úr Fossvogi	1	1	1	1
<i>Lonicera caerulea</i>	'Bergur'	1	1		1
<i>Lonicera hispidula</i>	fræyrki úr Laugardal	1	1		1
<i>Lonicera involucrata</i>	'Satu'	1	1		1
<i>Lonicera involucrata</i>	'Kera'	1	1	1	1
<i>Lonicera ledebourii</i>	'Laugaströnd'	1	1	1	1
<i>Lonicera ledebourii</i>	'Hákon'	1	1		1
<i>Lonicera nigra</i>	fræyrki úr Laugardal	1	1	1	1
<i>Physocarpus opulifolius</i>	gamalt yrki	1	1		1
<i>Prunus padus</i>	'Bella'	1	1		1
<i>Prunus padus ssp. borealis</i>	'Laila'	1	1	1	1
<i>Ribes alpinum</i>	'Skessa'	1	1	1	1
<i>Ribes alpinum</i>	'Dima'	1	1		1
<i>Ribes laxiflorum</i>	'Rökkva'	1	1		1
<i>Ribes nigrum</i>	'Melalathi'			1	1
<i>Ribes sanguineum</i>	'Færeyjar'	kelur 1	1	1	1
<i>Ribes spicatum</i>	'Rautt Hollenskt'	1	1	1	1
Sólelskar vind- og saltþolnar skriðular tegundir					
<i>Alnus incana</i>	kvæmi Byneset		1	1	1
<i>Elaeagnus commutata</i>	'Skíma'	1	1		1
<i>Hippophae rhamnoides</i>	gamalt yrki Kk og Kvk	1	1		1
<i>Rosa pendulina</i>	'Hallgrímur'	1	1		1
<i>Rosa pendulina</i>	gamalt yrki	1	1	1	1
<i>Rosa rugosa</i>	'Jóhanna'	1	1	1	1
Aðrar sólelskar vind- og saltþolnar tegundir					
<i>Salix glauca</i>	'Þórhalla'		1		
<i>Salix lanata</i>	'Koti'	1	1	1	
<i>Salix lanata</i>	'Bolti'	1	1		
<i>Salix lanata ssp. richardii</i>	'Hnáta'	1	1	1	
<i>Salix x majalis</i>	'Grásteinar'	1	1	1	1
<i>Sorbus decora</i>	'Glaesir' apomixis fræyrki	1	1		1
<i>Sorbus hybrida</i>	'Bergur' apomixis fræyrki	1	1		1
<i>Syringa josikaea</i>	'Hallargarður'	1	1	1	1
	alls	26	30	16	26

Grælni, loðvíðir, glaesitoppur og fjallarós í tilraunaskjólbelti á Hvanneyri

Glótoppur 'Kera' í tilraunareit á Blönduósi